

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΙΟΝΙΩΝ ΝΗΣΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ
ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΧΩΡΙΚΟΥ
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ**

Δ/νση: Σαμάρρα 13
Τ.Κ.: 49 100, Κέρκυρα
ΤΗΛ: 26613-62279
Πλ.: Σ. Τιμοθεάτος
e-mail: dnsi_periv_xor_sched@pin.gov.gr

Κέρκυρα, 15/04/2022
Αριθ. Πρωτ.: οικ. 30543/12821

ΠΡΟΣ:

Δ/νση Διοίκησης
Τμήμα Συλλογικών Οργάνων
email: gramsylorg@pin.gov.gr

ΚΟΙΝ.:

1. Αντιπεριφερειάρχη Περιβάλλοντος, Ενέργειας & Χωροταξίας
2. Γενικό Δ/ντη Υποδομών και Μεταφορών

ΘΕΜΑ: ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ 2021-2025.

Α. Γενικά Στοιχεία

Η παρούσα Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) αφορά στο Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΤΠΑ) του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (ΥΠΑΑΤ) για την πενταετία 2021-2025, το οποίο καταρτίστηκε με ευθύνη του ΥΠΑΑΤ και των εποπτευόμενων από αυτό Φορέων (Ενιαίος Φορέας Ελέγχου Τροφίμων, Μπενάκειο Φυτοπαθολογικό Ινστιτούτο και Ελληνικός Γεωργικός Οργανισμός Δήμητρα).

Γεωγραφικό πεδίο εφαρμογής του Προγράμματος ορίζεται το σύνολο της χώρας και στην παρούσα ΣΜΠΕ αναλύονται οι περιβαλλοντικές επιπτώσεις που πρόκειται να προκύψουν από την υλοποίηση των προγραμματιζόμενων δράσεων του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης τόσο τοπικά όσο και στο σύνολο της επικράτειας.

Στρατηγικοί στόχοι του ΤΠΑ του ΥΠΑΑΤ είναι οι ακόλουθοι:

- Βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των λειτουργιών και των πόρων του ΥΠΑΑΤ.
- Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων.
- Αναβάθμιση υποδομών και αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας.
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του αγροτικού τομέα ή/και η ανάπτυξη νέου προτύπου αγροτικής επιχειρηματικότητας.
- Βελτίωση του εισοδήματος των παραγωγών.
- Βελτίωση της αποδοτικότητας και των συνθηκών βιοασφάλειας στους χώρους του επίσημου εργαστηριακού και πειραματικού ελέγχου.
- Αξιοποίηση της βιοποικιλότητας και του εθνικού γενετικού πλούτου.
- Προστασία του φυτοϋγειονομικού καθεστώτος της χώρας.
- Διασφάλιση των εγχώριων φυλογενετικών πόρων.
- Προστασία του καταναλωτή και της δημόσιας υγείας.

Το Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΥΠΑΑΤ, σχεδιάστηκε με βάσει δέκα (10) Ειδικούς Αναπτυξιακούς Στόχους, που αντιστοιχίζονται τόσο με τους Ειδικούς όσο και με τους Αναπτυξιακούς Στόχους του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης. Οι Αναπτυξιακοί Στόχοι σύμφωνα με το ΕΠΑ είναι α) η έξυπνη ανάπτυξη, β) η πράσινη ανάπτυξη, γ) η κοινωνική ανάπτυξη, δ) η ανάπτυξη υποδομών και ε) η εξωστρέφεια.

Ο συνολικός προϋπολογισμός του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων σύμφωνα με τα οριζόμενα στο Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης 2021 – 2025, ανέρχεται σε 28.000.000€.

Β. Περιεχόμενα του ΤΠΑ

Το εξεταζόμενο Τομεακό Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΥΠΑΑΤ διαιρείται σε 2 βασικά **υποπρογράμματα** που αφορούν σε δύο εξειδικευμένους υποτομείς του αγροτικού τομέα:

- α) στη διαχείριση των αρδευτικών υδάτων,
- β) στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της γεωργίας μέσω του εκσυγχρονισμού εργαστηρίων και ελεγκτικών/πειραματικών δομών, την αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας καθώς και τη μέριμνα για την προώθηση ΠΟΠ και ΠΓΕ προϊόντων.

Το ΤΠΑ θα υλοποιηθεί μέσα από τρεις (3) **Ειδικούς Αναπτυξιακούς Στόχους** (ΕΑΣ) :

- **ΕΑΣ 1:** Βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των λειτουργιών και πόρων.
- **ΕΑΣ 2:** Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων.
- **ΕΑΣ 3:** Αναβάθμιση υποδομών - Αξία στην ακίνητη περιουσία.

Οι παραπάνω Ειδικό Αναπτυξιακό Στόχοι αναλύονται στις ακόλουθες δέκα (10) Αναπτυξιακές Προτεραιότητες (ΑΠ), όπως αυτές προκύπτουν από το Εθνικό Πρόγραμμα Ανάπτυξης (ΕΠΑ) 2021 – 2025:

- **ΕΑΣ 1:** Βελτίωση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των λειτουργιών και των πόρων του ΥΠΑΑΤ:
  - **ΑΠ1 :** Δημιουργία επιλεγμένων κεντρικών ερευνητικών κέντρων και προγραμμάτων σε τομείς αιχμής.
  - **ΑΠ2:** Δημόσια διοίκηση και ψηφιοποίηση.
  - **ΑΠ3:** Προώθηση αποτελεσμάτων έρευνας, καινοτομίας και τεχνολογίας στις επιχειρήσεις.
  - **ΑΠ4:** Βιομηχανική μετάβαση και επιχειρηματικότητα.
- **ΕΑΣ 2:** Προστασία του περιβάλλοντος και αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων :
  - **ΑΠ5:** Παροχή πόσιμου νερού και διαχείριση υδάτων και υγρών αποβλήτων.
  - **ΑΠ6:** Στήριξη φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής και αποδοτικής χρήσης πόρων.
  - **ΑΠ7:** Ανάπτυξη υποδομών και προστασία περιβάλλοντος (μικρά φράγματα, αρδευτικά δίκτυα, ύδρευση - αποχέτευση, αντιπλημμυρικά κλπ).
  - **ΑΠ8:** Ανάπτυξη και προώθηση προϊόντων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης (ΠΟΠ) και προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη (ΠΓΕ).
- **ΕΑΣ 3:** Αναβάθμιση υποδομών- Αξία στην ακίνητη περιουσία :
  - **ΑΠ9:** Πρόληψη και διαχείριση κινδύνων.
  - **ΑΠ10:** Ενεργειακή απόδοση.

Από τον ανάλυση της υπό εξέταση ΣΜΠΕ προκύπτει πως οι Άξονες του Προγράμματος Ανάπτυξης του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων συμβάλουν στην επίτευξη τριών δεικτών του ΕΠΑ στο πλαίσιο των αναπτυξιακών στόχων, ειδικότερα της «έξυπνης ανάπτυξης», της «πράσινης ανάπτυξης» και της ενίσχυσης της «εξωστρέφειας».

Γ. Εναλλακτικά Σενάρια

Οι εναλλακτικές δυνατότητες εφαρμογής του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης, οι οποίες εξετάζονται στην παρούσα ΣΜΠΕ είναι οι ακόλουθες:

- **Βασικό Σενάριο - Μηδενική λύση,** όπου περιλαμβάνονται αποκλειστικά τα έργα τα οποία βρίσκονται υπό υλοποίηση, καθώς και όλα τα προγραμματισμένα έργα που έχουν εξασφαλισμένη χρηματοδότηση με υλοποίηση ως επί το πλείστον των δράσεων οι οποίες εμφανίζουν υψηλό ποσοστό απορρόφησης του

συνολικού προϋπολογισμού τους. Οι υπόλοιπες αναπτυξιακές δυνατότητες που παρέχει το ΤΠΑ παραμένουν αναξιοποίητες. Από την αξιολόγηση της μηδενικής λύσης προκύπτει ότι με την εφαρμογή της τα έργα δεν ολοκληρώνονται, έχοντας ως αποτέλεσμα να δημιουργούνται αρνητικές επιπτώσεις κατά την φάση κατασκευής χωρίς τα θετικά αποτελέσματα της ολοκλήρωσης των έργων στο φυσικό και ανθρωπογενές περιβάλλον κατά τη φάση λειτουργίας των έργων. Επιπλέον, με τη μη εφαρμογή των δράσεων υπό το καθεστώς ενός ολοκληρωμένου αναπτυξιακού προγράμματος κατανέμονται οι οικονομικοί πόροι ανάλογα με το ποσοστό ολοκλήρωσης των έργων και όχι υπό τα κριτήρια του τομεακού προγράμματος ανάπτυξης.

- **Σενάριο I - Προτεινόμενο Σενάριο**, όπου υλοποιούνται όλοι οι Άξονες Προτεραιότητας και ικανοποιείται το σύνολο των Αναπτυξιακών Στόχων ΕΠΑ δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην Πράσινη Ανάπτυξη.
- **Σενάριο II - Εναλλακτικό Σενάριο**, όπου υλοποιούνται συγκεκριμένοι Άξονες Προτεραιότητας ή/και συγκεκριμένες δράσεις, με μειωμένη βαρύτητα στον ΑΠ Πράσινη Ανάπτυξη με αποτέλεσμα να υπάρχουν αρνητικές επιπτώσεις από τη μη λειτουργία έργων σε τομείς όπως βιοποικιλότητα-χλωρίδα-πανίδα, ακουστικό περιβάλλον-θόρυβος, πληθυσμός-κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον, ανθρώπινη υγεία, χρήσεις γης-περιουσιακά στοιχεία, πολιτιστική κληρονομιά.

Δ. Αξιολόγηση του προτεινόμενου Σεναρίου I και Εκτίμηση Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

Το Προτεινόμενο Σενάριο I της υπό εξέταση ΣΜΠΕ, εστιάζει στο σύνολο των Αναπτυξιακών Στόχων. Έτσι, αυτό περιλαμβάνει 10 Άξονες Προτεραιότητας και υλοποιείται με αυστηρή οργάνωση έργων σε κατηγορίες δράσεων που συμβαδίζουν με τους Αναπτυξιακούς Στόχους του ΕΠΑ. Αποτελείται από όλες τις δράσεις των Αξόνων Προτεραιότητας που συνεισφέρουν στην επίτευξη των αντίστοιχων Αναπτυξιακών Στόχων του προγράμματος, ενώ δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην Πράσινη Ανάπτυξη καθώς καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού φτάνοντας τα 25.877.001,00 ευρώ από τα 28.000.000,00 ευρώ το συνολικού προϋπολογισμού (92.42%).

Οι δράσεις στις οποίες δίνεται μεγαλύτερη οικονομική βαρύτητα από το ΤΠΑ, είναι η Στήριξη φιλικών προς το περιβάλλον διεργασιών παραγωγής και αποδοτικής χρήσης πόρων μέσω του εκσυγχρονισμού υφιστάμενων Έργων (10.255.000,00), η Παροχή πόσιμου νερού και διαχείριση υδάτων και υγρών αποβλήτων μέσω Έργων Διαχείρισης Αρδευτικών Υδάτων (5.000.000,00), η Ανάπτυξη υποδομών και προστασία περιβάλλοντος μέσω της κατασκευής μικρών φραγμάτων, αρδευτικών δικτύων, έργων ύδρευσης - αποχέτευσης, αντιπλημμυρικών κλπ (4.000.000). Τέλος, δίνεται προβάδισμα στην εφαρμογή των δράσεων της Ενεργειακής Απόδοσης, μέσω του εκσυγχρονισμού εργαστηρίων και δομών γεωργίας τροφίμων, κτηνιατρικής και αποκεντρωμένων υποδομών (4.825.334,00).

Από την αξιολόγηση του προτεινόμενου Σεναρίου I προκύπτει ότι :

- ❖ Οι επιπτώσεις είναι ιδιαίτερα θετικές ειδικότερα στις παραμέτρους :
  - ✓ Πληθυσμός – Κοινωνικο-οικονομικό Περιβάλλον
  - ✓ Ατμόσφαιρα
  - ✓ Υδάτινοι Πόροι
  - ✓ Έδαφος
  - ✓ Ανθρώπινη Υγεία
- ❖ Όπως είναι αναμενόμενο, ο ΑΠ «Πράσινη Ανάπτυξη» είναι αυτός με την θετικότερη συνεισφορά στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων.
- ❖ Αρνητική επίπτωση προκύπτει από την φάση κατασκευής και τις δράσεις που αφορούν ανάπτυξη υποδομών. Αξίζει ωστόσο να σημειωθεί πως οι αρνητικές επιπτώσεις που συνδέονται με την φάση της κατασκευής είναι προσωρινές και αναστρέψιμες με σωστή περιβαλλοντική διαχείριση.
- ❖ Στο επίπεδο της λειτουργίας, οι πλειοψηφία των θετικών επιπτώσεων έχει μόνιμο χαρακτήρα και δεν περιορίζεται στην διάρκεια ζωής του έργου. Τέλος, τυχόν αρνητικές επιπτώσεις μπορούν να μετριαστούν σημαντικά με την εφαρμογή κατάλληλων περιβαλλοντικών μέτρων.

Συνολικά, οι δράσεις του ΤΠΑ έχουν θετικές επιπτώσεις ως προς την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων που έχουν τεθεί, ενώ οι αρνητικές επιπτώσεις περιορίζονται κατά τη φάση κατασκευής και σε δράσεις που αφορούν στην ανάπτυξη υποδομών.

Αναλυτικά στο Κεφάλαιο 7 της ΣΜΠΕ (σελ. 217-324) προσδιορίζονται, εκτιμώνται και αξιολογούνται οι δυνητικές σημαντικές επιπτώσεις από την εφαρμογή του ΤΠΑ του ΥΠΑΑΤ και περιγράφονται οι προτάσεις, κατευθύνσεις και τα μέτρα για την πρόληψη, τον περιορισμό και την, κατά το δυνατόν, αντιμετώπιση οποιωνδήποτε δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται συγκεντρωτικά η συνολική εκτίμηση της κάθε περιβαλλοντικής παραμέτρου σε σχέση με τις δράσεις των Αναπτυξιακών Στόχων που αξιολογήθηκαν, σύμφωνα με το προτεινόμενο Σενάριο Ι.

#	Περιβαλλοντικές Παράμετροι	 Έξυπνη Ανάπτυξη	 Πράσινη Ανάπτυξη		 Εξωστρέφεια	 Αξιολόγηση Επίπτωσης
			Κατασκευή	Λειτουργία		
1	Βιοποικιλότητα – Χλωρίδα – Πανίδα	0	-	++	0	
2	Ατμόσφαιρα	+	-	++	0	
3	Κλίμα - Κλιματική Αλλαγή	+	-	++	0	
4	Ακουστικό Περιβάλλον - Θόρυβος	0	-	0	0	
5	Υδάτινοι Πόροι	+	-	++	0	
6	Έδαφος	+	-	++	0	
7	Τοπίο	0	-	+	0	
8	Πληθυσμός – Κοινωνικο-οικονομικό Περιβάλλον	++	++	++	+	
9	Ανθρώπινη Υγεία	+	-	++	0	
10	Χρήσεις γης – Περιουσιακά στοιχεία	0	0	+	0	
11	Πολιτιστική Κληρονομιά	0	0	+	0	
						

Επεξήγηση χρωματικής κωδικοποίησης του Πίνακα Αξιολόγησης:

- + Επίπτωση Θετική
- +/- Επίπτωση ανάμικτη
- /0 Επίπτωση Αρνητική προς ουδέτερη (φάση υλοποίησης)
- Επίπτωση Αρνητική (φάση υλοποίησης)
- Επίπτωση Αρνητική (φάση κατασκευής)

Από τον παραπάνω πίνακα φαίνεται ότι οι επιπτώσεις είναι ιδιαίτερα θετικές ειδικότερα στις παραμέτρους:

- ✓ Βιοποικιλότητα – Χλωρίδα & Πανίδα
- ✓ Ατμόσφαιρα, Κλίμα-Κλιματική Αλλαγή
- ✓ Υδάτινοι Πόροι
- ✓ Έδαφος
- ✓ Πληθυσμός – Κοινωνικο-οικονομικό Περιβάλλον

✓ Ανθρώπινη Υγεία

Όπως είναι αναμενόμενο, ο ΑΠ «Πράσινη Ανάπτυξη» είναι αυτός με την θετικότερη συνεισφορά στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων. Αρνητικές επιπτώσεις όπως φαίνεται προκύπτουν από την φάση κατασκευής και ειδικότερα τις δράσεις που αφορούν την ανάπτυξη υποδομών, εκσυγχρονισμό υφιστάμενων εγκαταστάσεων, ανάπτυξη εγγειοβελτιωτικών έργων κ.α. Αξίζει ωστόσο να σημειωθεί πως οι αρνητικές επιπτώσεις που συνδέονται με την φάση της κατασκευής θεωρούνται προσωρινές και αναστρέψιμες με σωστή περιβαλλοντική διαχείριση και τη λήψη κατάλληλων περιβαλλοντικών έργων. Επιπλέον, η εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας για την αδειοδότηση της κατασκευής αυτών διασφαλίζει τη θετική επίπτωση ή/και τη λιγότερη δυνατή αρνητική επίπτωση στο περιβάλλον στη διάρκεια της κατασκευής αλλά και της λειτουργίας των έργων.

Στο επίπεδο της λειτουργίας, η πλειοψηφία των θετικών επιπτώσεων έχει μόνιμο χαρακτήρα και δεν περιορίζεται στην διάρκεια ζωής του έργου. Με άλλα λόγια, οι παρεμβάσεις που θα πραγματοποιηθούν στο πλαίσιο του ΤΠΑ του ΥΠΑΑΤ σε κάθε περίπτωση θα έχουν ουδέτερο ή θετικό αποτύπωμα στο περιβάλλον. Βασικές αρχές που διέπουν την προστασία του περιβάλλοντος και τη μείωση των επιδράσεων που επιφέρουν την κλιματική αλλαγή είναι θέμα ύψιστης προτεραιότητας τόσο του σχεδιασμού όσο και της υλοποίησης των προτεινόμενων δράσεων. Η αναβάθμιση των υφιστάμενων υποδομών σε όλα τα επίπεδα θεωρείται ότι θα συμβάλει στην μείωση των εκπομπών ρύπων αλλά και στη γενικότερη εξοικονόμηση ενέργειας.

Συνεπώς, το Πρόγραμμα θα επιφέρει συνολικά πολύ ασθενείς αρνητικές επιπτώσεις κατά την κατασκευή και σημαντικές θετικές επιπτώσεις στο περιβάλλον κατά τη λειτουργία. Όλες οι αρνητικές επιπτώσεις κατά την κατασκευή θα είναι προσωρινές και μπορούν να αντιμετωπιστούν με μέτρα. Οι μόνιμες θετικές επιπτώσεις κατά τη λειτουργία, θα μπορούν να βελτιωθούν ακόμη παραπέρα με τη λήψη μέτρων αντιμετώπισης.

Ε. Επισημάνσεις Υπηρεσίας & Προτεινόμενοι Όροι

Κατόπιν μελέτης της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων του Τομεακού Προγράμματος Ανάπτυξης του ΥΠΑΑΤ επισημαίνουμε τα ακόλουθα:

- Όλα τα νέα έργα ή δραστηριότητες που θα προκύψουν από την εφαρμογή των δράσεων του ΤΠΑ θα πρέπει να έχουν πλήρη εναρμόνιση με όλα τα χωροταξικά και διαχειριστικά σχέδια, τόσο σε Εθνικό όσο και σε Περιφερειακό και Τοπικό επίπεδο, έτσι ώστε να αποφευχθούν αντιθέσεις και αντιφάσεις που θα οδηγήσουν σε εμπλοκή. Συνεπώς, θα πρέπει πάντοτε να λαμβάνονται υπόψη, εκτός των άλλων, τα Ειδικά Χωροταξικά Σχέδια, το ισχύον Περιφερειακό Χωροταξικό Πλαίσιο της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων, ο Τοπικός Χωρικός Σχεδιασμός, τα ισχύοντα Σχέδια Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών και τα Σχέδια Διαχείρισης Κινδύνου Πλημμύρας του Υδατικού Διαμερίσματος (ΥΔ) Βορείου Πελοποννήσου (EL02) στο οποίο περιλαμβάνονται οι λεκάνες απορροής Κεφαλονιάς-Ιθάκης-Ζακύνθου, του ΥΔ Δυτικής-Στερεάς Ελλάδας (EL04) όπου περιλαμβάνονται οι λεκάνες απορροής ποταμών Λευκάδας-Μεγανησίου και του ΥΔ Ηπείρου (EL05), στο οποίο περιλαμβάνονται οι λεκάνες απορροής Κέρκυρας-Παξών, το εν ισχύ ΠΕΣΔΑ της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων κ.τ.λ.
- Θα πρέπει να ακολουθούνται οι προτάσεις, κατευθύνσεις και τα μέτρα για την πρόληψη, τον περιορισμό και αντιμετώπιση των σημαντικών δυσμενών επιπτώσεων στο περιβάλλον, όπως περιγράφονται στα Κεφ. 8.2 και 8.3 της ΣΜΠΕ και αφορούν στα εξής:
  - ✓ Μέτρα για βιοποικιλότητα, χλωρίδα και πανίδα
  - ✓ Μέτρα για την ατμόσφαιρα και τους κλιματικούς παράγοντες
  - ✓ Μέτρα για το ακουστικό περιβάλλον – θόρυβο και την υγεία,
  - ✓ Μέτρα για την προστασία των υδάτων
  - ✓ Μέτρα για την προστασία των εδαφών και του τοπίου
  - ✓ Μέτρα για την προστασία του πληθυσμού, του κοινωνικο-οικονομικού περιβάλλοντος και την ανθρώπινη υγεία

- ✓ Μέτρα για τα υλικά περιουσιακά στοιχεία και
- ✓ Μέτρα για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς
- Να εφαρμοστεί Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης τόσο κατά τη φάση κατασκευής των έργων όσο και κατά τη φάση λειτουργίας αυτών, με το οποίο να παρακολουθούνται κατ' ελάχιστο οι εξής παράμετροι: α) Βιοποικιλότητα (Χλωρίδα-Πανίδα), β) Ατμόσφαιρα, γ) Κλίμα - Κλιματική Αλλαγή, δ) Έδαφος, ε) Υδατικοί Πόροι, στ) Ακουστικό Περιβάλλον – Θόρυβος, ζ) Τοπίο, η) Πληθυσμός-Κοινωνικο-οικονομικό περιβάλλον, θ) Ανθρώπινη υγεία και ι) Πολιτιστική κληρονομιά
- Για νέα έργα ή δραστηριότητες θα πρέπει να ακολουθείται η διαδικασία της περιβαλλοντικής αδειοδότησης με την εκπόνηση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και την έγκριση περιβαλλοντικών όρων, σε όσα απαιτούνται σύμφωνα πάντα με την ισχύουσα νομοθεσία και λαμβάνοντας υπόψη το Πρόγραμμα Περιβαλλοντικής Παρακολούθησης, το οποίο κατά τη φάση σύνταξης των ΜΠΕ θα μπορεί να εξειδικευτεί περαιτέρω ως αποτέλεσμα λεπτομερέστερης μελέτης και ανάλυσης..
- Για τα έργα και τις δραστηριότητες που χωροθετούνται εντός των ορίων προστατευόμενων περιοχών του δικτύου Natura 2000 θα πρέπει να εκπονείται Μελέτη Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης σύμφωνα με το Ν. 4014/2011 και τις προδιαγραφές της Υ.Α. 170225/2014 (Α΄ Κατηγορία) ή της Υ.Α. 52983/1952/2013 (Β΄ Κατηγορία), η οποία θα εστιάζει στις επιπτώσεις στα είδη και τα ενδιαίτηματα σύμφωνα με τους καθορισμένους στόχους διατήρησης της προστατευόμενης περιοχής.

Κατόπιν των ανωτέρω εισηγούμαστε θετικά επί της ΣΜΠΕ του ΤΠΑ του ΥΠΑΑΤ λαμβάνοντας υπόψη τις παραπάνω επισημάνσεις και το γεγονός ότι το προτεινόμενο Σενάριο Ι δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην Πράσινη Ανάπτυξη.

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ
ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ**

**ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΤΙΜΟΘΕΑΤΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΛΟΓΟΣ ΠΕ/Α΄**

Ε.Δ.: